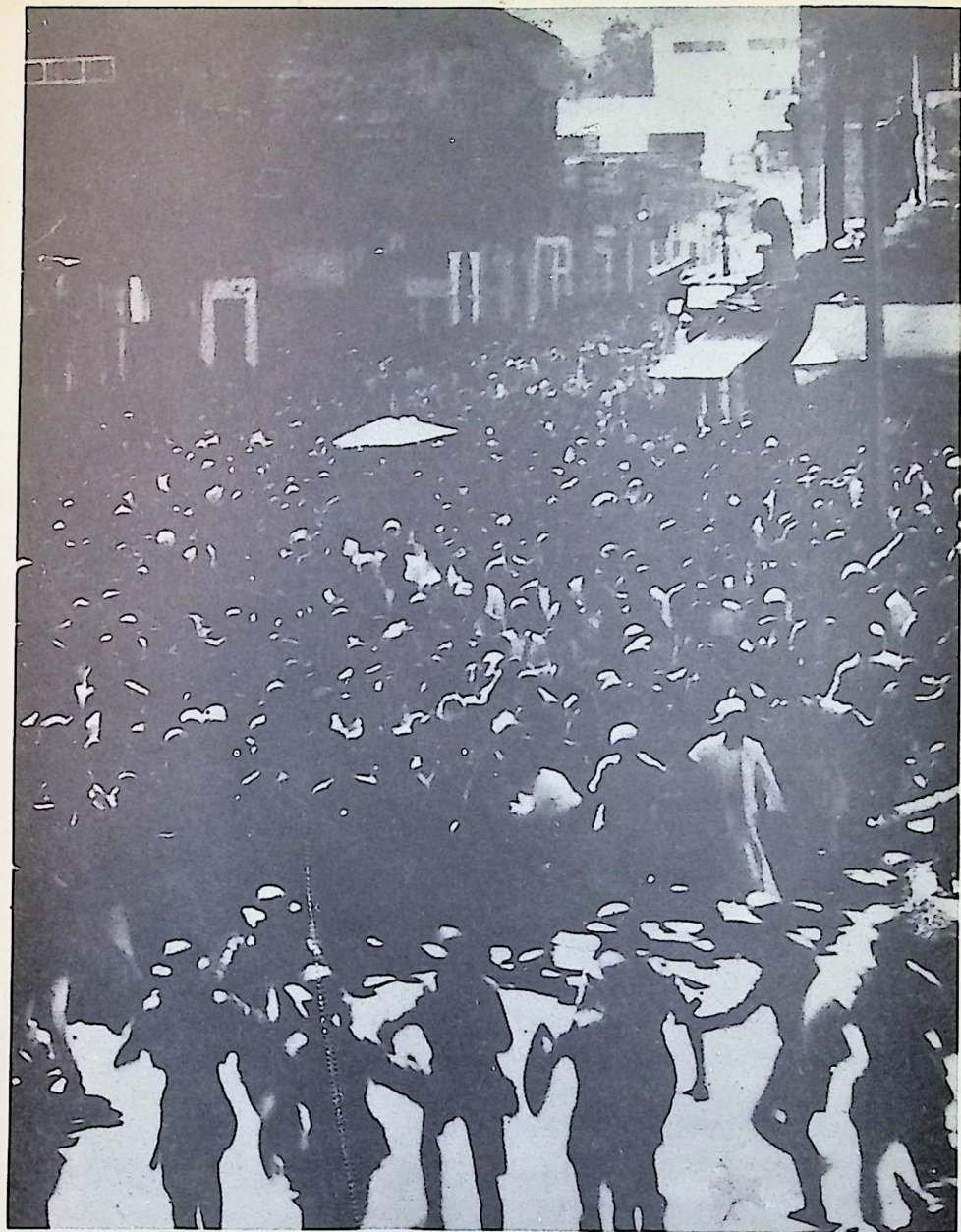

FALASTIN PJECE 5

ZIONISMENS KLASSEMÄSSIGE BAGGRUND

SOLIDARITET MED PALÆSTINAS FOLK

UDGIVET AF:

PALÆSTINAKOMITEEN
RÅDHUSSTREDE 13, 3.
1466 KØBENHAVN K.

POSTBOX 2065
KØBENHAVN K.

HUSTRY

Kr 4.00

DR. STEPHEN HOLBROOK

DEN ZIONISTISKE IDEOLOGIS KLASSEMÆSSIGE BAGGRUND

OVERSAT FRA DR. STEPHEN HOLBROOK: CLASS ORIGINS OF
ZIONIST IDEOLOGI, JOURNAL OF PALESTINE STUDIES, BEIRUT

DR. STEPHEN HOLBROOK ER PROFESSOR VED DEPARTMENT OF
PHILOSOPHY COLLEGE OF ARTS AND SCIENCES, TUSKEGEE
INSTITUTE, ALABAMA.

DET "ØDE OG UOPDYRKEDE" PALÆSTINA AR 1878

DEN ZIONISTISKE IDEOLOGIS KLASSEMÆSSIGE BAGGRUND

DEN ZIONISTISKE IDEOLOGIS OUVERTURE

Det har været en tilbagevendende tendens i moderne zionistisk historieskrivning, at bagatellisere den zionistiske bevægelses kolonialistiske og klassemæssige sider i tiden før oprettelsen af den zionistiske stat. Disse samvirkende faktorer viser sig klart i de oprindelige zionistiske lederes arbejder, og er fremtrædende i grundlæggeren af den organiserede zionisme, Theodor Herzl's skrifter. Da Herzl eksempelvis i 1902 anmodede Cecil Rhodes om at bruge sin indflydelse til at støtte planerne om jødisk bosættelse i Palæstina, præsenterer han i sit brev de zionistiske forhåbninger til den engelske kolonialist i følgende vendinger:

"De bliver anmodet om at hjælpe med til at skabe historie. Det kan ikke forskrække Dem, ej heller vil De le af det. Det ligger ikke indenfor Deres sædvanlige område; det drejer sig ikke om Afrika, men om en del af Mellemøsten, ikke om englænderne men om jøder. Havde dette ligget på Deres vej, ville De nu have udført det. Hvordan kan det da være, at jeg vender mig til Dem med en sag der ligger udenfor Deres område? Hvorfor mon? Fordi den er kolonialistisk." 1

Udover Herzl's villighed til at sammenstille zionismen med kolonialismen, er et fremtrædende træk i hans skrifter den foreslåede jødiske stats tillem্পning til privatkapitalens behov. Mellem hans forslag er der et, der opfordrer til oprettelsen af et jødisk selskab, der kunne "varetagelse handel og erhverv i det nye land". 2 Dette selskab skal finansieres og kontrolleres af jødiske finans- og bankkredse, der vil kunne forvente betragtelige profitter af deres investeringer:

"Den letteste, hurtigste og mest sikre metode vil være, at de store banker oprettede Selskabet. De nuværende store finansgrupper vil kunne samle den nødvendige kapital på kort tid blot ved at konsultere hinanden...Vore store finansfolks kreditter vil blive stillet til rådighed for Den Nationale Idé...Yderligere vil de store finansfolk bestemt ikke blive anmodet om at skaffe et så enormt beløb udfra et rent filantropisk motiv; det ville være at vente for meget. Det Jødiske Selskabs støtter og aktieejere vil snarere kunne se frem til en betragtelig gevinst, og de vil være i stand til på forhånd at udregne, hvad deres chancer for succes vil være." 3

I Herzl's drøm ville gevinsten blive astronomisk: "1 million ville blive til 15 millioner; og 1 milliard til 15 milliarder." 4 "Hele denne vældige gevinst fra landspekulation vil tilfalde Selskabet, for det har ret til en sådan ubegrænset afkastning, som enhver anden financier, for at have løbet risikoen." 5

Det var ganske symbolsk, at det oprindelige udkast til "Jødernes stat" bar titlen "En henvendelse til Rothschilds" 6 og var bestemt for Rothschild-familiens private brug. 7 For det zionistiske projekt var fra starten rettet mod at skabe en alliance mellem forskellige dele af denne verdens politiske og økonomiske elites interesser. Præcist hvorledes denne elite kunne forvente at profitere fra den jødiske kolonisering af Palæstina, kan bedst ses ved en

- 2) Den jødiske arbejderklasse som, ved at deltage i og drage fordel af Palæstinas erobring, vil udgøre et arbejderaristokrati og på kort sigt opnå privilegier.
- 3) Det jødiske borgerskab som i almindelighed vil drage fordel af immigrationen til Palæstina af de vanskelige østeuropæiske jøder, som skabte reel eller foregiven antisemitisme og som Hess lovede ville immigrere. ²² Men i særdeleshed også, fordi deres investeringer delvis vil blive sikret af det program, som Hess anbefalede. For skønt Hess roser arbejderne og undertiden laver mystiske henvisninger til socialistiske principper - så angriber han de socialistiske revolutionære og forsvarer ideen om classesamarbejde.

"Et fælles hjemland er den første betingelse for tilvejebringelsen af bedre og mere progressive forbindelser mellem jødiske kapitalister og jødiske arbejdere." ²³ Med andre ord, så anerkender han klassekampen mellem jøder og ønsker at udjævne den. "På et fælles grundlag af jødisk patriotisme, vil alle jødiske klasser kunne mødes, orthodoxe og progressive, rige og fattige." Hess går helhjertet ind for Laharanne's forslag; herunder at koloniseringsbevægelsen i Palæstina skal ledes af "et antal mænd der har stor indflydelse eller magt som følge af deres rigdom, folk som Montefiore, Albert Cohn, Rothschild, Fould og andre...et stort antal af verdens rige og respekterede jøder vil utvivlsomt slutte op." ²⁴

Hess forholdt sig til Marx som senere Weizmann til Trotsky: de var alle jøder, men zionisterne og socialisterne bekæmpede hinanden på spørgsmålet om klasse- contra racekamp. Hess opstiller modstykket til det marxistiske synspunkt, at racisme er et dække for klasseinteresser, og går ind for at betragte historien som "at racekampen er den dominerende og klassekampen den sekundære." ²⁵ Han angriber monogenisme (den antagelse, at alle menneskeracer nedstammer fra en enkelt type) og antager, at alle racer er primære og essentielt forskellige, og at race karakteristika er genetiske og ikke påvirket af omgivelserne. ²⁶ Han refererer til "racemæssige instinkter" og "den rene tyske race", argumenterer for en "jødisk kult", og antager, at der eksisterer en naturlig antagonisme mellem tyskere og jøder. ²⁷ (Bortset fra at denne tankegang afleder opmærksomheden fra konflikten mellem klasseinteresser, giver den næring til de opfattelser, der hyldedes af Gobineau, Richard Wagner og Georg von Schoenerer.)

Hess er ikke den eneste forløber for den senere zionisme. Der er Rabbi Yehudah Alkali, der så tidligt som 1834 foreslår kolonisering af Palæstina og opfordrer jøderne til at "erobre det hellige land ved sværdets magt". "Mange af disse opfordringer bliver rettet til den vestlige verdens jødiske dignitarer, folk som Moses Montefiore, den engelske finansmand og til den franske politiker Adolph Crimieux." ²⁸ En lignende elitær tankegang bliver udtrykt af den rige Rabbi Zwi Hirsch Kalisher, hvis første zionistiske udtryk er et brev sendt i 1836 til familieoverhovedet for den berlinske gren af Rothschild-familien. Som repræsentant for det jødiske storborgerskab sørger han for at østjøderne "får deres sag varetaget" ved i 1866 at overtale en gruppe til at købe land til kolonisering nær ved Jaffa, og ved at overtale Alliance Israélite Universelle til at oprette en landbrugsskole dér i 1870. ²⁹ "Alkalai, Kalisher og Hess er den zionistiske histories ouverture", men i dette århundrede er "i særdeleshed Hess i stadig højere grad blevet beundret". ³⁰ Med undtagelse af Herzl, er Hess måske den

vigtigste zionistiske ideolog. (Her ser vi bort fra den kulturelle zionisme - og dette gælder for hele denne artikel - hvor folk som Asher Ginzberg og digterne Bialih og Tchernichovsky gør sig bemærket; men den politiske zionisme blev skabt af Hess og Herzl.)

FORMULERINGEN AF DEN ZIONISTISKE IDEOLOGIS PRAKTISKE POLITISKE INDHOLD

HERZL

Den vigtigste person i studiet af den klassiske zionisme er Theodore Herzl den største zionistiske ideolog og grundlæggeren af den organiserede zionistiske verdensbevægelse. Herzl, der er søn af en rig bankejer og mægler, bliver overbevist zionist i 1894. I troen på at zionismen er til det jødiske storborgerskabs fordel, forsøger han at overtale Baron Maurice de Hirsch og, da det ikke lykkes, sætter han sin lid til Rothschild-familien, som han tilegner førsteudgaven af "Jødernes stat".

Herzl mener, at disse store repræsentanter for det jødiske storborgerskab logisk set var de rette at henvende sig til blandt andre grunde, fordi de allerede støttede østjødernes immigration og kolonier i Palæstina og Argentina. De klassekampe og klassealliancer, der frembragte zionismen er udførligt afsløret i "Jødernes stat". Bogen er faktisk meget velegnet for en klasseanalyse fordi Herzl's metode består i åbent at forklare, hvorledes hans planer ville påvirke hver enkelt klasse. De klasser, hvis interesser Herzl tilgodeså er følgende:

I første række, det europæiske storborgerskab, hvis økonomiske interesser var integrerede i den imperialistiske politik som de europæiske magter udøvede.

I de måske mest afslørende sætninger i bogen skriver Herzl:

"Hvis hans majestæt sultanen ville give os Palæstina, kunne vi til gengæld påtage os den fuldstændige styring af Tyrkiets finanser. Vi skulle derved udgøre en del af Europas forsvarsmur i Asien, en civilisationens forpost mod barbariet. Vi skulle som neutral stat bevare kontakt med hele Europa, som skulle garantere vor eksistens." 31

Explicit er her en tremagts alliance: en handel med de tyrkiske imperialister som ville "give os" Palæstina (hvad den indfødte befolkning ville mene var uden betydning) i bytte for det jødiske bourgeois ledelse af den tyrkiske skatteopkrævning; den ny stat skulle tjene som base for de europæiske imperialistiske magter mod de "barbariske" asiater, til gengæld skulle de støtte de zionistiske kolonisatorer. Dette forklarer, hvorfor Herzl ønskede at det jødiske spørgsmål "skulle diskuteres og løses af verdens civiliserede nationer i samråd", og hvorfor "bevægelsen ikke blot vil blive indsat i fuld overensstemmelse med loven, men at den på ingen måde kan blive fuldført uden den interesserede regerings venskabelige samarbejde, og som til gengæld vil modtage væsentlige fordele." 32

Herzl lovede specielt de europæiske storborgerskaber et enormt nyt marked: "Disse stater ville have en yderligere fordel ved den enorme forøgelse i deres handelsexport; da de jødiske immigranter "over there" gennem lang tid ville være afhængige af europæiske produkter, som de nødvendigvis må importere." 33

For det andet, det specielle jødiske storborgerskab, anført af Rothschilderne. En zionistisk koloni ville give dem fordele på to

måder. For det første ville den blive et hjem for de østlige jødiske immigranter, som hævdes at have fremprovokeret antisemitisme og dermed forhindret det jødiske borgerskab i fuld assimilerings, dvs. i at indtage deres pladser som troværdige medlemmer af den europæiske herskende klasse. Foruden at kunne mindske modsætningerne mellem den jødiske og den europæiske kapitalistklasse, ville det jødiske storborgerskabs løsning af problemet, nemlig kolonisation også tjene det ikke-jødiske borgerskabs politiske interesser, idet det ville befri Europa for en frugtbar kilde af revolutionære. Tidligere i værket beklager Herzl, at de fattige jøder "er blevet et revolutionært proletariat, korporalerne i ethvert revolutionært parti," og at "vi fortsætter med at producere en overflod af middelmådige intellektuelle, som ikke kan få afløb; og dette truer vores sociale position lige så meget som vores voksende velstand. Uddannede jøder uden midler er nu hurtigt ved at blive socialister".³⁴

Derfor vil de desperate og de intellektuelle være de første til at tage til Palæstina.³⁵ Idet han refererer til de store kapitalisters udbytning af fattige arbejdere, afslører Herzl sine hensigter: "Mit ønske er ikke at agitere, men at forlige forskellene".³⁶ Herzl mente ikke at disse forskelle var blevet forligt, fordi kolonisationen ikke havde været extensiv nok. Hans mål var kolonisering i stor stil, og for at omplante folk i denne målestok, var det nødvendigt med et kraftfuld idé. "Ideen om en stat har givetvis denne kraft."³⁷

Hvis repræsentanterne for den jødiske storfinans såsom Hirsch og Rothschild i begyndelsen følte sig usikre ved en så fantastisk idé var det fordi de ikke var så sikre på dens gennemførlighed, som drømmeren Herzl var. Men det var Herzl som var mest fremsynet.

Om og om igen gentager han de uhyre formuer, som den jødiske finanskapital ville opnå. Først ville der være Det Jødiske Kompagni efter klassisk imperialistisk model. "Det Jødiske Kompagni har som forbillede de store landudviklingsselskaber. Det kunne kaldes et jødisk statsautoriseret kompagni. Det Jødiske Kompagni skal være et aktieselskab indregistreret i England, under britisk lov og beskyttelse."³⁹ Kompagniet skulle kontrolleres af ledende jødiske finansmænd, der ville blive belønnet, lover Herzl, med enorme profitter af deres investeringer.⁴⁰ Intet ville undslippe denne finanselites dominans. "Det Jødiske Kompagni skal være agent for de immigrerede jøders forretningsinteresser, og skal organisere handel etc. i det nye land."⁴¹ Dets dominans vil blive garanteret af finanskapitalens politiske kontrol; Herzl argumenterer for "en snæver centraliseret administration" - "Jeg indbyder til en aristokratisk republik" - i korthed: "Politik må føres fra toppen og nedefter."⁴²

En tredje fraktion af borgerskabet, Herzl taler om, består af kapitalister som ville immigrere til Palæstina, og omfatter det industrielle bourgeoisie (excl. finanskapital) deriblandt mange fra mellem-bourgeoisiet. Foruden nogle af de ovenfor nævnte fordele, som kunne tilgodeses, nævner Herzl andre. Han argumenterer for en stor ny kapitalistisk opgave for disse klasser, som enten var ved at blive tvunget ud i bankerot af monopolkapitalens vækst eller simpelthen søgte efter nye forretningseventyr. "Rige jøder... vil være i stand til at nyde deres besiddelser i fred, "over there". Hvis de samarbejder om gennemførelsen af dette immigrationsprogram, vil deres kapital blive rehabiliteret og vil have tjent til at fremme et foretagende uden lige." Herzl går dybt i detaljer for at bevise, at immigranternes profit-

ter ganske bestemt vil stige. "Når vi bringer arbejde til det nye land, vil vi samtidig skabe erhvervsmuligheder." ⁴³ Kolonien vil kunne tilbyde langtidsinvesteringer og et eksklusivt nationalt marked.

"Etableringen af industrier vil blive fremmet ved hjælp af et skånsomt system af toldsatser, ved hjælp af tilførsler af billige råmaterier, og ved oprettelsen af et bureau der skal samle og publicere industriel statistik...Industrijerne vil blive i stand til at henvende sig til centraliserede arbejdsanvisningskontorer...Hold af arbejdere vil således systematisk blive flyttet fra sted til sted som et korps af soldater." ⁴⁴

Arbejderne der refereres til, vil ikke blot bestå af ufaglærte, men også af faglærte og selv af folk der tidligere tilhørte småborgerskabet, en klasse som Herzl håbede ville blive tvunget til at opgive deres tidligere erhverv pga. de zionistiske monopoler og blive indrulleret i proletariatet. ⁴⁵ Herzl er mellem- og specielt storborgerskabets ideolog, og varetager ikke småborgerskabets eller proletariatets interesser. Immigrationens kronologiske rækkefølge forventede han, ville være modsat af, hvad de enkelte klasser ville opnå: "dem som nu er desperate vil være de første til at tage afsted ("Kun desperate mænd er gode erobrere" ⁴⁶), efter dem de fattige, dernæst de tilfredse og til sidst alle de velhavende." ⁴⁷ Hver klasse ville udbytte, og høste frugterne af den foregåendes arbejde. "Massive ressourcer af ufaglærte arbejdere fra de store reservoirer i Rusland og Rumænien vil komme først", de vil blive disciplineret til, at det ikke vil være dem tilladt at eje de huse de bygger, til at blive betalt i naturalier og ikke i penge, etc.; "Organisationen af alt dette vil antage en militær karakter, geledet, forfremmelser og pensioner." ⁴⁸

"De fattigste vil tage først afsted for at opdyrke jorden. De vil bygge veje, broer, jernbaner, telegrafer, regulere floderne og bygge deres egne boliger, alt i overensstemmelse med de forud bestemte planer. Deres arbejde vil skabe erhverv, erhvervene markeder, og markederne vil tiltrække nye kolonialister - idet enhver vil rejse frivilligt, for egen regning og risiko. Det arbejde der er investeret i jorden vil skifte værdi. Jøderne vil snart erkende, at et nyt og permanent grænseland er blevet åbnet for den forretningsånd som førhen kun har bragt dem had og bagvaskelse." ⁴⁴

Den nationalistisk/racistiske statsopbygning i "Jødernes Stat" skjuler sandelig ikke sin klassebasis. Nationalisme og racisme bliver ikke kun tilført for at give argumenterne en duft af borgerlig respektabilitet, men tjener til at definere selve de økonomiske funktioner. Herzl's insisteren på, at jøderne er "Ein Volk" ("et folk") tjener til at skjule det jødiske borgerskabs udbytning af den jødiske arbejderklasse, ligesom det blev brugt af anti-semitterne, der håbede at kunne vildlede arbejderklassens kamp fra klassekamp til racekamp. ⁵⁰

Herzl er selvfølgelig enig med Hess blandt andet i spørgsmålet om imperialismen. Således skriver han i 1899: "Hvem ved om jeg havde turdet udgive min bog, hvis jeg havde kendt tyskeren Hess' og russeren Pinsker's enestående arbejder?" ⁵¹

DEN ZIONISTISKE POLITIK

Mens Herzl ikke understregede zionismens imperialistiske natur i "Jødernes Stat", fordi det var så indlysende, blev resten af hans livs-historie en del af zionismens historie, der rummer forhand-

linger med den ene imperialistiske magt efter den anden. Før sin tidlige død, havde Herzl personligt forhandlet med Storhertugen af Baden, Storvisiren af Tyrkiet, Ferdinand af Bulgarien, Kejser Wilhelm, Sultan Abdul Hamid, Joseph Chamberlain og andre engelske diplomater, de russiske ministre Witte og von Plehve, Oscar Straus, den amerikanske ambassadør i Tyrkiet, Kongen af Italien og pave Pius X. ⁵²

Zionismen voksede ud af den europæiske kolonialismes og imperialismes tidsalder, og det var i denne sammenhæng, Herzl tænkte og handlede. I de tidlige år førte han omfattende forhandlinger med de tyrkiske imperialister og uddybede sit forslag i "Jødernes Stat" om zionisternes finansielle hjælp, for at forhindre det Tyrkiske imperiums kollaps mod i bytte at få Palæstina. Herzl foreslog, at jødiske bankiers skulle overtage sultanernes statsgæld, og forsøgte at involvere Rothschild og andre i ideen. Ved den første zionistiske kongres i 1897 sagde han: "Den finansielle hjælp jøderne kan give til Tyrkiet er på ingen måde ubetydelig og vil tjene til at fjerne mange af de indre sygdomme, dette land lider af." ⁵³ En af disse sygdomme var den voksende utilfredshed blandt araberne, der ønskede at blive fri for sultanen. "Nu skulle det Tyrkiske imperium gøres interesseret i jødisk kolonisation på disse præmisser. Med jøderne ville en ny og fuldstændig loyal faktor blive introduceret i det Nære Østen, og et nyt loyalt element ville bestemt være medvirkende til at holde den største af alle trusler, - nemlig et arabisk oprør - tilbage. Derfor da Herzl, under disse forhandlinger, modtog telegrammer fra studenter fra forskellige undertrykte nationer, der protesterede mod aftaler med en regering, som netop havde slået hundrede tusinder arabere, var det eneste han bemærkede: "Dette vil være gavnligt for mig og Sultanen." ⁵⁴ Herzl's medarbejder, den velhavende forretningsmand Max Nordau, fortsatte den samme politik efter Herzl's død i 1904; således foreslog han, på den syvende Zionist kongres i 1905 "at tilbyde at gøre de zionistiske kolonier til en bastion for den tyrkiske regering, mod landets indbyggere." Med Nordau's egne ord, skulle zionisterne i Palæstina og Syrien "modstå ethvert angreb på Sultanens myndighed og forsvare denne myndighed af al deres magt." ⁵⁵

TYSKLAND OG ZIONISMEN

Herzl forsøgte også at interessere den tyske imperialisme i zionistiske kolonier. Så tidligt som 1895 begyndte han at bejle til imperiebyggeren Bismarck, hvis råd og hjælp Herzl bønfuldt om. "Bismarck er nu prøvestenen og hjørnестenen for planen", skrev han. ⁵⁶ Hans mellemmand til den tyske stat var kejserens onkel, Storhertugen af Baden, en brændende fortalere for zionismen. For ham udlagde Herzl "den hvide mands byrde" og argumenterede med at zionisterne ville kolonisere Palæstina "som repræsentanter for den vestlige civilisation". ⁵⁷ "Det er klart at et neutralt folks bosættelse på den korteste vej til Østen kan være af umådelig betydning for den tyske Orient-politik. Og hvilket folk menes der med det? Det folk som...næsten overalt er tvunget til at gå ind i de revolutionære partier". ⁵⁸ Med andre ord, den tyske stat havde sammenfaldende interesser med zionismen: at forhindre revolutionen og skabe loyale kolonister.

DET ENGELSKE IMPERIUM OG ZIONISMEN

Måske var Herzl's mest afslørende aktiviteter hans forhandlinger med den britiske imperialisme. Til den 4. zionistiske kongres i 1900 erklærede han: "England, mægtige England, frie England, med dets verdensomspændende horisont (og verdensomspændende militære magt og økonomiske interesser!), vil forstå os og vore aspirationer. Med England som startpunkt kan vi være sikre på, at den zionistiske idé vil hæve sig endnu højere og længere end før." ⁵⁹ Indenfor få måneder, koncentrerede han uhyre anstrengelser for at vinde den britiske imperialisme som allieret. I 1902 skriver han i sin dagbog: "Brikkerne i mit nuværende skakspil er Cecil Rhodes (med hvem jeg skal mødes efter hans tilbagevenden fra Skotland); Roosevelt, den nye præsident (gennem Gotthiel); Kongen af England (gennem biskoppen af Ripon); Zaren (gennem general von Hess); etc." ⁶⁰ Herzl gjorde adskillige forsøg på at mødes med Cecil Rhodes, erobreren af store dele af Afrika. ⁶¹ Dette blev imidlertid endnu et fejlslagent håb, idet Rhodes døde inden der kunne opnås noget.

Men Rhodes efterlod sin erobningsstrategis testamente til Herzl, som i overensstemmelse hermed begyndte at fremføre jødisk kolonisation af britiske koloniråder som springbræt til selve Palæstina, som Sultanen havde nægtet ham: "Vi vil samles på Cypren og en dag drage til Eretz Israel og tage det med magt." ⁶³ Ikke længe efter føjede han al-Arish og Sinai-halvøen til listen. Den 22. oktober 1902 lagde Herzl planer sammen med Joseph Chamberlain, koloniministeren, hvis navn er legendarisk i britisk imperialisme. Herzl nedskrev samtalen:

"Derpå nåede jeg til at tale om det territorium, jeg ønskede af England: Cypren, al-Arish og Sinai-halvøen... Han var beredt til at hjælpe, hvis han kunne, han bifaldt den zionistiske idé, etc. Ja, hvis jeg kunne vise ham et sted i de engelske besiddelser, hvor der endnu ikke var nogen hvide mennesker, kunne vi tale om det."

De nuværende indbyggere i disse tre lande skulle tvinges til at flytte, og så kunne zionisterne forberede angrebet. "Først da forstod han mig fuldstændigt, mit ønske om at opnå et samlingssted for det jødiske folk i nærheden af Palæstina." England skulle give zionisterne disse lande. "Til gengæld ville England høste en voksende magt og få millioner af jødernes taknemmelighed." ⁶⁴ Chamberlain var entusiastisk, og de to, skriver Herzl, enedes hemmeligt om at skjule det faktum, at Herzl planlagde et kolonialistisk pirattogt for at erobre Palæstina.

ZIONISTISK STAT I UGANDA ELLER PALÆSTINA?

Gennem disse og andre samtaler, fremlægger Herzl zionismens og imperialismens interessefællesskab, og argumenterer med at britisk støtte til hans planer vil sikre en pro-britisk femte kolonne såvel som markeder. "I løbet af få år vil Tyrkiet blive endnu rigere v.h.a. en rig koloni," og han tilføjer med reference til jøderne: "at med et slag vil England få 10 millioner hemmelige undersåtter, 10 millioner agenter for Englands storhed og indflydelse" som også ville være tilknyttet Englands marked. ⁶⁶ Efter at det blev fundet urealistisk at kolonisere al-Arish og Sinai i stor målestok, foreslog Chamberlain en koloni i Uganda, som han åbenbart håbede ville forsyne engelsk handel og industri med bomuld og sukker. ⁶⁷ Endnu

vigtigere ville dens rolle være som base for britisk magt i det oprørske Østafrika. Ikke alene havde der været uroligheder lige siden protektoratets indlemmelse i 1894, som var blevet intensiveret under Mwanga's revolte i 1897, men befolkningen i de tilstødende områder var også urolige: i Sudan begyndte et oprør i 1897; Kikuyu bønderne i Kenya, forløberne for Mau Mau gjorde konstant oprør; og der var opstande såvel som tysk konkurrence i Tanzania, Rwanda og Congo. Erobringen af Østafrika var ikke komplet før 1906 og kun da var der opnået sikring af sådanne ting som Imperial British East Africa's investeringer: Britisk kontrol med Nilen's nedre løb, korridoren til det frugtbare land omkring Victoriasøen, jernbanelinien og tvangsarbejde. Alt i alt var briterne interesseret i mulighederne for hvide jøders bosætning i Uganda af samme grund, som de hjalp de hvide sydafrikanere med at bosætte sig her; og det er af de samme grunde, de håbede at zionisterne på et senere tidspunkt ville bosætte sig i Palæstina. Det var v.h.a. Herzl's opildnen, at Chamberlain kunne se zionismens rolle i dette lys.⁶⁸ Mens britiske kolonialister i det 19. århundrede havde propaganderet for jødisk kolonisation i strategiske militære og økonomiske områder befolket af ikke-hvide, var det nu Herzl der bar faklen. En indikator ud af mange, for dette var et brev han skrev til Lord Rothschild af England: "De ville kunne kræve stor anseelse af deres regering, hvis De styrker engelsk indflydelse øst for Middelhavet ved en storstilet kolonisering af vort folk som mellemlid mellem de ægyptiske og indopersiske interesser."⁶⁹

Selvfølgelig ville Herzl ikke opgive drømmen om Palæstina, selvom han fik garanteret Uganda, for udviklingens byrde skulle bæres af de fattige østlige jøder, som, mente man, kun kunne mobiliseres på religiøs basis og kun kunne bruges, hvis de zionistiske planer blev kædet sammen med det såkaldte "Hellige Land". Men Uganda, såvel som andre lande, kunne koloniseres og tjene som støttepunkter for det endelige mål, erobringen af Palæstina. Herzl afslørede disse ambitioner i et brev til Nordau i 1903:

"Lad os antage, at den mulighed tilbydes os, at blive et miniature England. Lad os begynde med at erhverve os vore egne kolonier. Ved hjælp af vore koloniers styrke skal vi erobre vort hjemland. Lad territoriet mellem Kilimanjaro og Kenya blive Israels første koloni...vi vil etablere nye "kraft reserver" i Mozambique, Congo og Tripolitania (Libyen) med portugisernes, belgiernes og italienernes hjælp."⁷⁰

ZIONISMEN OG REVOLUTIONEN I ØSTEUROPA

De zionistiske ledere inddrog på ingen måde masserne i deres planer, men baserede sig på diplomati, dvs. stormagternes elites beslutninger. Herzl's holdning til disse elitetendenser, og den foragt for masserne de viser, udtrykkes i lyset af selve løsningen af det "jødiske problem", som Herzl mente skulle løses gennem en aristokratisk jødisk stat. Dette forklarer, hvorfor han beklagede en masseaktion fra de undertrykte østlige jøders side - dvs. en folkelig revolution - arbejdede hånd i hånd med den russiske regering og anbefalede den zionistiske emigration som løsningen der kunne forhindre revolution. De østlige jøder var notorisk revolutionære, og en af de vigtigste grunde til, at Herzl skabte og organiserede zionismen var at kanalisere disse tendenser. Herzl's tilflugt til kolonisation for at lede det jødiske proletariats og de intellektuelle bort fra oprør var allerede blevet udtrykt i "Jødernes Stat". I en artikel skrevet i 1891 fremhæver han

dette ved at pointere, "jøderne vil udgøre et let fængeligt revolutionært materiale, så længe det jødiske spørgsmål ikke er løst efter de af os foreslåede retningslinier".⁷¹ Både Herzl og Nordaугentog den samme idé på den første zionistiske kongres få uger senere, såvel som på de følgende kongresser.⁷² Den klareste afsløring af zionismen som kontrarevolutionær jødisk såvel som ikke-jødisk borgerlig ideologi, vistes gennem Herzl's forhandlinger med de anti-semitiske ministre Witte og von Plehve, som organiserede Kishinev pogromerne i 1902. Det var med forslaget om at vende de udbyttede jøder bort fra revolutionen, at Herzl mødtes med von Plehve i 1903.⁷³ Witte og von Plehve ønskede også, at jøderne skulle emigrere for at forhindre revolution, og Herzl indgik en hemmelig aftale om at bruge zionismen til at inddæmme den jødiske revolutionære bevægelse, i bytte for zarens støtte til zionistisk kolonisation af Palæstina. Von Plehve ønskede at slippe af med alle jøder undtagen borgerskabet.⁷⁴ Hans del af aftalen var at sanktionere masseemigrationer, lægge pres på Sultanen og hjælpe med til at etablere den russiske gren af Jewish Colonial Trust Compagny.⁷⁵ Den zaristiske regering indvilligede i at støtte zionismen "forudsat at den bibeholdt den rolige og lovlige karakter, som hidtil havde karakteriseret den".⁷⁶ Få dage efter sin visit skrev Herzl til von Plehve, at "hvis det jødiske folks bosætning fandt sted i Palæstina, ville de radikale elementer være tvunget til at tage del i bevægelsen...disse håbs tilintetgørelse ville kuldaste hele situationen...de revolutionære partier ville vinde alt, hvad zionismen, repræsenteret ved mig og mine venner, tabte."⁷⁷ Kort sagt, et centralt element i den zionistiske ideologi var kontrarevolutionen, samtidig med at en af dens opgaver var at beskytte det jødiske og det ikke-jødiske mellem- og storborgerskabs magt (overalt i verden og i særdeleshed i Rusland).

Dette stiller sandelig Hertzberg's reference til konflikten mellem det jødiske borgerskab (allieret med de religiøse ledere) og masserne i relief: "denne alt for lidt studerede klassekamp er en af de grundlæggende årsager til meget i den moderne jødiske historie og de spændinger, den resulterede i, er endnu ikke forsvundet."⁷⁸ Denne konflikt blev voldsomt intensiveret efter fremkomsten af et jødisk proletariat i øst i begyndelsen af det 19. årh. Efter de første tre fjerdedele af dette århundrede blev denne klasse mere og mere forarmet, og det jødiske småborgerskab gik over i dens rækker, de kunne ikke klare den konkurrence som småhåndværk og industri, der producerede forbrugsgoder, blev udsat for. På grund af sådanne økonomiske faktorer, såvel som det faktum, at jøderne måtte modstå undertrykkelsen som en speciel minoritet, at der var en stor jødisk intelligensia, at jøder i høj grad var urbaniserede, på grund af dette var der en forholdsvis større andel af jøder end ikke-jøder i de revolutionære partier. Hellere end at tro den zionistiske myte om, at ikke-jøder har antisemitiske gener, vidste disse revolutionære, at den zaristiske regering var hovedanstifteren af antisemitisme og at massernes motiv til at falde for antisemitismen ville være fjernet når de endelig havde erobret produktionsmidlerne fra godsejerne og storkapitalisterne, og dermed elimineret den økonomiske konkurrence der adskilte jøder fra ikke-jøder. Dette pegede mod et mål: den revolutionære omstyrtelse af zaren. Det var såvel de jødiske som ikke-jødiske arbejderes, bønderes og småborgerskabets interesse at rejse sig sammen og knuse deres undertrykkere.

Navnlig efter 1881 begyndte jøderne stort set at emigrere vestpå, hvilket alarmerede det jødiske borgerskab dér. "Den velbekendte, og notoriske deltagelse af jøder i forberedelsen til en revolution i Rusland, var, om alt andet, endnu mere frygtet af det vestlige jødiske borgerskab" ⁷⁹ - ikke alene fordi antisemitismen antagelig styrkedes, men også fordi de ville stå overfor en folkelig revolution i Rusland. Det er blevet klargjort, at Herzl bevidst brugte zionismen i det jødiske borgerskabs interesse i denne sammenhæng. Zionismen udvikledes udfra mange faktorer i de konkrete betingelser i det 19. årh., faktorer som ikke alene omfattede den kolonialistiske nødvendighed, men også, og måske mindre synligt, den herskende klasses interesse i at kvæle revolutionen i dens fødsel. Zionismen udførte denne funktion tilfredsstillende i adskillige tilfælde; for eksempel, Eliezer Ben-Yehuda, oprindelig tilhænger af Narodnikkerne og de bombekastende Nihilister, der blev overbevist af den zionistiske retorik og endte i Palæstina. ⁸⁰ En lignende udvikling skete med Moshe Leib Lillienblum, som byttede sin tro på klassekampen, med rollen som en af Herzl's mest aktive støtter i Rusland. ⁸¹ Endnu et eksempel var Joseph Hayyim Brenner. Ikke desto mindre gik de jødiske masser ikke over til zionismen, og kun få troede på mænd som Leo Pinsker. Et ubetydeligt antal tog til Palæstina, og de blev kun frelst fra sammenbrud ved Rothschild's anstrengelser. ⁸²

Zionismen udsprang således ikke af de jødiske masser: I begyndelsen blev den hovedsagelig støttet af ikke-jødiske imperialister, ⁸³ den blev udviklet af repræsentanter fra borgerskabet så som Herzl. Det var en ideologi importeret fra vesten, hvor jøder tenderede til at være købmænd og bankiere, til østen, hvor majoriteten af jøderne var arbejdere. Langt fra at opstå af folkets masser, var zionismen et ideologisk redskab for vestens jødiske borgerskabs interesser i østen, og det er ikke nogen tilfældighed, "at den store majoritet af østeuropæiske jøder, op til anden verdenskrigs udbrud, opponerede mod zionismen... De mest fanatiske modstandere af zionismen var netop arbejdere, de som talte Yiddish, de som betragtede sig selv som jøder, de var de mest beslutsomme modstandere af ideen om emigration fra østeuropa til Palæstina... Blandt de østeuropæiske jøder, blev følelsen af, at kun ved at styrte zar-dømmet ved revolution kunne den diskrimination og undertrykkelse de led under fjernes, næsten universel; og jøder spillede en meget fremtrædende rolle i den revolutionære bevægelse." ⁸⁴ Der var således Trotsky og Rosa Luxemburg, Kamenev og Zinoviev, Martov og Dan og mange mindre velkendte socialister, anarkister og folkelige oprørere af forskellige typer. Den jødiske arbejderklasse gik ikke over til zionismen. De indså, hvor deres interesser på lang sigt lå. De støttede Bolchevikkerne, de socialrevolutionære, eller i det mindste der Bund, som alle så zionismen som en borgerlig ideologi: kun virkelig få gav deres sanktion til en bevægelse som samarbejdede med zaren og hans pogromanstiftere for at forhindre revolution. ⁸⁵

De østeuropæiske jøder som udvandrede til vesten var også modstandere af zionismen, og mange af dem valgte den revolutionære vej i den overbevisning, at både anti-semitismen og zionismen bortledte småborgerskabets og arbejderens anti-kapitalistiske bevidsthed fra revolutionen. En detaljeret beskrivelse af de usselt ansatte eller jødiske arbejdsløse emigranternes revolutionære aktiviteter i London findes i en selvbiografi af Rudolph Rocker, som var den ledende skikkelse blandt disse arbejdermasser i årene 1893-1917. ⁸⁶ Rocker taler her om Aaron Liebermans aktiviteter; han var i de tidlige

70'ere den første der organiserede de jødiske arbejdere både i Rusland og England. I et manifest skrevet på hebraisk, siger han, "Menneskeligt borderskab kender ingen opdeling på grundlag af nationer eller race; det kender kun nyttige arbejdere og skadelige udbyttere." Det jødiske storborgerskab anråbte han således: "Det er jeres skyld, at vi har været udsat for bagtalelse, det er jer som har tilsvinet vort navn, I tilhører ikke os!" Han agiterede for klassekamp imod dem såvel som imod rabbinerne, som forsvarede dem ved at prædike om underkastelse. Han skabte grundlaget for Rocker's arbejde, under hvis vejledning en stor jødisk fagforeningsbevægelse blev organiseret i East End. Hver enkelt fagforening blev organiseret ved hjælp af de jødiske anarkisters vedholdende arbejde.⁸⁸ "Ved massemøder holdt af de Jødiske Anarkisters Forbund i den store forsamlingsal i Mile End og i White Chapel deltog mellem fem og syv tusind mennesker."⁸⁹

Det vesteuropæiske jødiske borgerskab betragtede denne udvikling med rædsel, og deres talsmænd i synagogerne og pressen anklagede konstant disse oprørske klassefjender. Det var ikke underligt, at Herzl ved den 4. zionistiske kongres i 1900 erklærede, at "vore brødre her ville være ængstelige for deres privilegerede økonomiske stilling, hvis dette land vil blive et tilflugtssted for vore desperate jøder."⁹⁰

Zionismen opstod midt i denne klassekamp imellem det jødiske borgerskab og proletariat og "zionisterne havde på dette tidspunkt ingen væsentlig tilslutning i den jødiske arbejderbevægelse."⁹¹ Desuden opretholdtes den anti-zionistiske holdning hos det jødiske proletariat i vesteuropa i mange år.⁹²

Den såkaldte 'arbejderzionisme', grundlagt af Syrkin, Aaron David Gordon, og særlig Ber Borochov opstillede aldrig et reelt alternativ til revolutionen eller zionismen. Den accepterer alle zionismens raceelementer, og bør kun betragtes som en særlig ideologi i sammenhæng med den zionistiske teori, med henblik på at imødekomme de særlige interesser hos mellem- og småborgerskabet og arbejderaristokratiet, som personligt udfører koloniseringsarbejdet. Borochov der betegnede sig selv som marxist, angreb Lenin, anarkismen og endog der Bund skarpt. Herzl var den "ikke anerkendte stamfader" til dem marxistiske tradition i zionismen. Borochov "gik ud fra præmisser udtrykt i bevidst proletarisk socialistisk terminologi, men i virkeligheden tilstræber han det samme".⁹³ I hans hovedværk "Vort Program" (1906), skriver Borochov, at "det jødiske mellem- og småborgerskab uden eget territorium eller afsætningsmarked står magtesløst" overfor truslen om den nationale konkurrence - dette var monopoliseringstiden, der samtidig medførte småborgerskabets proletarisering. "Eftersom de står uden nogen som helst støtte i kampen for et marked, har de tendenser til at tale om en selvstændig politisk eksistens i form af en jødisk stat, i hvilken de ville spille en ledende politisk rolle."⁹⁴

Det vil med andre ord sige, at det jødiske storborgerskab havde behov for et udenlandsk marked (dvs. for kapital-eksport), på samme måde som det jødiske mellemborgerskab havde behov for et indenlandsk marked. De ønskede deres eget nationale territorium, billige råmaterialer, rigelige mængder arbejdskraft (de østeuropæiske jøder) og profitable investeringer. I denne situation kunne småborgerskabet måske have undgået en proletarisering; men det er samtidig indlysende, at i dette bestemte område, ville mellemborgerskabet opnå størst fordele. Endvidere ville jødiske arbejdere

kunne slippe for konkurrencen med ikke-jødiske arbejdere, der var villige til at arbejde for lavere løn, og derved udgøre et arbejderaristokrati i Palæstina, hvor de ville undertrykke konkurrencen fra den arabiske arbejdskraft. Med forbillede i de imperialistiske lande, ville det jødiske borgerskab være indstillet på at give de jødiske arbejdere visse privilegier for at sikre sig deres loyalitet. Zionismen skulle virke gennem en klassealliance, hvorved hver enkelt jødisk klasse ville have ret til at udnytte klassen under den; realiseringen af dette betød, at kun de arabiske arbejdere var i bunden. Således blev rygraden i den zionistiske kolonisering udviklet gennem de jødiske arbejderes anstrengelser.

De, som praktiserede den såkaldte 'arbejderzionisme', har med sikkerhed hjulpet til at etablere dette grundlag. Det første Ben Gurion, - en arbejderzionist par excellence - gjorde da han kom til Palæstina i 1906, var at organisere en væbnet hær for at beskytte jødiske kolonier. I 1922 stiftede han Histadruth, en racistisk fagforeningsorganisation (arabere var udelukket) som var baseret på Herzl's planer. Det var på grundlag af sådanne handlinger, at Karl Kautsky så tidligt som 1921 kunne skrive om den zionistiske kolonisering: "Man ofrede ikke mere opmærksomhed på araberne end indianerne fik i Nordamerika." 95

En af de funktioner som den såkaldte 'arbejderzionisme' havde var, at føre jødiske arbejdere bort fra et revolutionært standpunkt, og underlægge dem det jødiske storborgerskabs interesser, som til trods for Borochov's benægtelse var en af de hovedklasser, den zionistiske ideologi tjente. Det var ikke nogen tilfældighed, at den zionistiske kolonisering faktisk startede på initiativ fra de jødiske finanskapitalister. I 1882 overtalte rabbin Samuel Mohilever baron Edmond de Rothschild til at de fattige jøder skulle bosættes i Palæstina: "indtil sin død i 1934 forblev Rothschild den største private velgører for det zionistiske arbejde der." 96 De store finansfyrster havde både politiske interesser (at undgå revolutionen, svække anti-semitismen således at de kunne eksistere som upåagtede medlemmer af de europæiske dominerende klasser osv.) såvel som specielle finansielle interesser i at kræve og støtte emigrationen eller forvisningen af jødiske arbejdere fra østen, og endog fra vesten. Både i Europa og Rusland havde "Rothschilderne" store investeringer, derfor ville de nødvendigvis være tabere, hvis en folkelig revolution ramte et af disse områder. Desuden stødte de jødiske masser sammen med finansfyrsternes investeringsaktiviteter, særlig på Ruslands finansmarked, hvor den zaristiske stat brugte de russiske jøder til at presse de jødiske bankmænd. Dette blev særlig et problem fra 1891 da Rothschilderne gav Rusland store profitable lån på et tidspunkt, hvor de mindre end nogensinde kunne tåle og sammenstød med de østeuropæiske jøder. 97 Det kan ikke overraske, at den Jødiske Koloniserings Forening (ICA) blev stiftet det samme år af finanskapitalisten baron de Hirsch; foreningen gav enorme pengesummer til at bosætte østeuropæiske jøder i sikre afsidesliggende lande såsom Argentina, der fortsatte de kolonibestræbelser Rothschild allerede havde påbegyndt i Palæstina. De var villige til at optræde sammen med deres klasseallierede, repræsenteret af den zaristiske stat, for at forøge deres allerede legendariske rigdom; de havde ingen betænkeligheder ved at ofre de jødiske massers interesser for profitten. Warshawsky, den velkendte russisk-jødiske kapitalist, foregav at zaren i virkeligheden var tolerant og at alle problemer stammede fra "de jødiske massers uvidenhed"; de Hirsch tilbød 50 millioner francs til "uddannelse" af disse jøder, "på den betingelse at skolerne skulle være under

Kolonisering ville ikke blot løse det jødiske problem, men ville også blive en fordelagtig spekulation for de jødiske finanskapitalister. Rothschild "ønskede at sammenslutte de østeuropæiske jøders emigration med den franske imperialismes interesser" og "bruge sin finansmagt i det Ottomanske skatkammer til at forberede en ny indflydelsessfære for franske interesser ved at bruge jødiske emigranter som kolonister".⁹⁹ Han blev anklaget for at "spille et politisk spil for Frankrig"; og hans egne kolonister, som ofte rejste sig imod hans eneældige administration, der dikterede, hvilken afgrøde, der skulle dyrkes (som rub og stub blev opkøbt af Rothschild) anklagede ham for at "forsøge at gøre kolonisterne til slaver og aftvinge profiler til sig selv".¹⁰⁰ Han investerede millionbeløb i kolonierne, som han betragtede som sin personlige ejendom; det at han i 1899 overlod bestyrelsen af sine enorme investeringer til ICA, og efter første verdenskrig til det Palæstinensisk Jødiske Koloniserings Forbund, forandrede ingenting. Han fortsatte med at befale over de jødiske kolonister bag kulisserne.¹⁰¹

Det er klart, at zionismen blev skabt i det jødiske storborger-skabs interesser, og det var indlysende, at Herzl først henvendte sig til de Hirsch og Rothschild for at få støtte til oprettelsen af en jødisk stat. Det er rigtigt, at de oprindeligt afviste nogle af Herzl's hensigter med oprettelsen af staten. Ikke desto mindre finder man i Rothschild's koloniseringsplaner grundlaget for den eksklusive racistiske stat, som senere blev til Israel. Han jagede den palæstinensiske bonde fra jord og land, og blev vred, da han hørte, at en af hans kolonister havde ansat arabisk arbejdskraft.¹⁰² "Han sikrede sig endog, at de kolonier han købte, var strategisk placeret udover Judæa, Samaria og Galilæ, således at de kunne tjene som fæstninger, hvis det engang skulle blive nødvendigt. Det blev det fyrrde år senere...De arabiske hære kan være glade for at der ikke var flere ikke-zionister af hans slags".¹⁰³ Selv om han oprindelig var uvillig til at støtte ideen om en jødisk stat, erklærede Rothschild senere, at "han gik ind for den politiske zionisme og at han fortrød sin afstandtagen fra Herzl's planer".¹⁰⁴ Men hvorfor undlod baron Edmond og mange andre medlemmer af det jødiske borgerskab at støtte den politiske zionisme fuldt ud indtil den første verdenskrig, især hvis zionismen var den ideologi, der var mest i overensstemmelse med deres interesser?

Den vigtigste årsag var simpelthen den, at de oprindeligt havde ubegrundede betænkeligheder over i hvor høj grad zionismen egentlig tjente deres interesser. De skulle overbevises om, at zionismen ikke betød, at det jødiske storborgerskab skulle fjernes til et underudviklet land, hvor det ville miste sin position som topmedlem af de europæiske herskende klasser og de muligheder for kæmpeinvesteringer som denne position indebar. For at fjerne den illusion, understregede zionismens tilhængere gang på gang, at deres "endelige løsning" hovedsageligt var beregnet for de østeuropæiske masser, og at det jødiske borgerskab ikke ville være presset til at emigrere til Palæstina.¹⁰⁵ En anden grund var, at disse rentier og kupon-klippere var bange for at tage chancer som var ensbetydende med at springe ud i det ukendte mørke (afspejlet i den vægt Rothschild lagde på at investere i sikre statsobligationer), hvad den umiddelbare oprettelse af den jødiske stat medførte. Men omkring den første verdenskrig havde dette forandret sig. Den verdenszionistiske organisation, ledet af det jødiske borgerskab,

havde ikke blot overlevet tyve års kamp, den var også blevet magtfuld. Og udadtil havde verdens største imperialistiske magt lovet sin ubetingede støtte til zionisterne, hvilket lod det jødiske storborgerskab tilbage uden tvivl. Følgelig gik huset Rothschild i spidsen i agitationen for det fulde zionistiske program og anvendte samtidig al den magt, som verdens mest magtfulde klike af finanskapitalister kunne opdrive. ¹⁰⁶ Rothschilderne anerkendte zionismen som deres egen ideologi. "Uden mig ville zionismen ikke være lykkedes," sagde baron Edmond Rothschild, "men uden zionismen ville mit arbejde have været dødsdømt." ¹⁰⁷

ZIONISMEN OG IMPERIALISMEN

At zionismen udtrykte den jødiske finanskapitals interesser, ledet af Rothschilderne udelukker ikke den kendsgerning, at zionismen også var en verdensimperialistisk ideologi. Foruden de store jødiske finanskapitalister og det jødiske stor- og middelborgerskab som repræsenterede industrikapitalen som ville fungere på eget marked, ville også det jødiske og ikke-jødiske borgerskab med interesse i industrien og handelen i moderlandet tjene på koloniseringen af Palæstina gennem markeder, råstofkilder osv. Den zionistiske kolonisering har derfor altid været stærkt knyttet til verdensimperialismen, som var politisk domineret af England indtil anden verdenskrig. De jødiske kolonier var fra starten økonomisk knyttet til England. Kolonierne dyrkede appelsiner og byg til det engelske marked og importerede bomuld og jernvarer fra England.

Alle de store imperialistiske magter støttede zionismen, men at det blev den engelske imperialismes, som kom til at spille rollen som zionismens vigtigste forbundsfælle skyldtes delvis den rolle, som Chaim Weizmann, den stærkeste leder af den verdensomspændende zionistbevægelse igennem flere årtier, spillede. Allerede som tolvårig troede Weizmann, at den engelske imperialismes ville oprette den zionistiske stat. ¹¹⁸ Den måde, hvorpå han som student i 1898 kom i modsætningsforhold til Lenin, Plekhanov og "den arrogante Trotsky" ¹¹⁹ var et forspil til hans livslange kamp imod revolutionen for at sikre det jødiske og ikke-jødiske borgerskabs magt. Hans bedste venner var højststående engelske officerer og politikere og rige jøder. ¹²⁰ Som kemiker trængte han ind i denne elite gennem en aftale med Churchill om at fremstille 30.000 tons acetone som sprængstof i de konkurrerende imperialistiske magters første krig, et arbejde han gentog for briterne og amerikanerne i den anden af disse krige. ¹²¹ Han refererede til "engländerne, hvis imperium er bygget på moralske principper" og tog som koloniseringsmodel franskmændenes fremfærd i Tunesien. ¹²² Under den første verdenskrig stiftede Weizmann og Justice Brandeis (som senere overbeviste præsident Wilson om, at zionismen var i USA-imperialismens interesse), og andre; en engelsk palæstinensisk komite "som udgav et ugentligt tidsskrift "Palæstina" for at klargøre de fordele, som engelsk imperialismes ville have ved at støtte de zionistiske mål". ¹²³ En hyppig bidragsyder til tidsskriftet, var den militære ekspert, Herbert Sidebotham fra "The Guardian", som argumenterede på denne måde:

"De eneste mulige kolonister i Palæstina er jøderne. Kun de kan i Middelhavsområdet opbygge et nyt herredømme forbundet med dette land i det imperialistiske arbejdes første fase, på een gang en beskyttelse mod det fremmede øst, men også et mellemled mellem dette og os, en kultur forskellig fra vor, men alligevel opbygget på grundlag af vore politiske ideer...(Vi tror:) at stød-

pudestaten i det sydlige Syrien kan forventes at arbejde lige så effektivt som den gør i Indien, men langt smidigere. En stødpudestat i Syrien ville fjerne mange af de oftest fremførte indvendinger imod en udvidelse af vore militære forpligtelser, og hvis denne stødpudestat kunne blive en dominion eller agte koloni, ville den for os være en kilde til at opnå en stærk position i det østlige Middelhavsområde, både politisk og i sidste ende militært; og endelig, de eneste mulige kolonister i stor målestok i Palæstina er jøderne." 114

De andre imperialistiske magter så også, at zionismen ville være i deres interesse. Kurt Blumenfeld, en højtstående zionist, blev leder i centralkontoret i Berlin og argumenterede i 1915 i disse termer: "...Jøderne var det naturligste mellemled mellem Tyskland og Østeuropa, og jøderne der bosatte sig i Palæstina ville således danne en bastion for tysk indflydelse i denne del af verden. Fik de chancen, kunne man stole på, at de ville sprede den tyske kultur og fremme tysk økonomisk indtrængen ud over det Tyrkiske imperium." Tysk propaganda begyndte at fremføre zionismen. 115 Karl Ballod skaber i sin "Palæstina" det håb ved at vise "de fordele zionismen byder Centralmagterne. 116 Selv efter at briterne lavede Balfour deklARATIONEN, bejlede både det tyske og det østrigske udenrigsministerium til zionismen. 117 Den franske regering sympatiserede også med zionismen, og foreslog dannelsen af en jødisk stat i al-Hasal i Arabien på trods af sine løfter om frihed til araberne. 118

For at få araberne over på deres side, for at opnå de økonomiske og andre strategiske fordele de ønskede, lovede den britiske imperialisme, med korrespondance så som Hussein-McMahon aftalerne, og gennem agitatorer som "Lawrence of Arabia", araberne national selvstændighed. 119 Briterne løb snart fra deres tidligere aftaler med araberne ved den hemmelige Sykes-Picot aftale, hvori England og Frankrig besluttede at dele og regere nogle af de samme områder som de havde lovet frihed, inklusive Palæstina. Bolshevikerne offentliggjorde dette sammen med andre hemmelige traktater som de fandt i zarens hvælvinger, og afslørede dermed de imperialistiske planer. Men de vildledende britiske forsikringer narrede araberne.

BALFOUR-DEKLARATIONEN

Balfour deklARATIONEN afslører den britiske imperialismes sande planer i Palæstina: dannelsen af en zionistisk stat. Som teksten siger, er det en "sympatideklARATION med de jødiske zionistiske forhåbninger", hvilket kun indicerer at imperialisterne og zionisterne har samme interesser. Det første afsnit i teksten siger det klart, på trods af det faktum, at "stat" er erstattet med "hjemland" i det endelige udkast for at bedrage araberne. Det andet afsnit, der lover "de eksisterende ikke-jødiske samfund i Palæstina civile og religiøse rettigheders" fortsatte eksistens, fandtes ikke i det originale udkast fra august 1917, hvad der indicerer, at det er blevet tilføjet for at give det en smag af respektabilitet, som ikke har mere reel værdi end de tidligere løfter om arabisk national frihed, mistænkelig alene ved at den undlader at nævne nogen som helst af arabernes nationale rettigheder, måtte afsnittet tilføjes for at berolige araberne, som udgjorde 91% af befolkningen. Det tredje afsnit, som lover den fortsatte eksistens af "de rettigheder og den politiske status som jøder havde i andre lande" var en forsikring til den jødiske middelklasse, som havde frygtet at den zionistiske eksistens ville presse den til at forlade landet, hvor de på nuværende tidspunkt besad privilegerede positioner.

Endnu mere bemærkelsesværdigt var det, at deklarationen var adresseret til Lord Rothschild, som var ypperstepræst for den jødiske finanskapital (de engelske Rothschilds var nu den vigtigste gren af Huset Rothschild).¹²⁰ På det britiske socialistpartis konference påsken 1918, fordømte en jødisk arbejder dette spildte forsøg på at annektere Palæstina, han fastslog: "Ændringen af Palæstina til en jødisk stat ville betyde at jøderne ville blive et redskab for kapitalister verden over." ¹²¹

Et af motiverne til at fremføre zionismen var at hindre revolution; dette dukker igen op i sagen omkring Balfour deklarationen, som blev udgivet mellem februar- og oktoberrevolutionen i Rusland. Som en af de gamle zionister forklarede det:

"Taget i betragtning, hvordan det zaristiske Rusland (som var venligt stemt overfor zionismen, specielt efter 1915) har behandlet jøderne, er det lidet overraskende, at det skulle have slået Balfour som et "ekstraordinært fænomen" at mange jøder var aktive, og nogle var sammensvorne med den revolutionære bevægelse. Men Balfour's bemærkning om, at "dette er grundene til, at De og jeg er så brændende zionister", er bemærkelsesværdig. Begivenhederne i 1917 gør det naturligt at vende sig til zionismen som den stabiliserende magt i den jødiske verden, og at værdsætte den for dens magt, hvis den får chancen, til at udgøre en modpol til oprørske jøders destruktive mani imod deres lod, ved at tilbyde dem en sund udvej for deres frustrerede energi. Dette var en del af zionismens sag, som den blev præsenteret på fredskonferencen af Weizmann, der i februar 1919 fortalte "The Council of Ten" at "den løsning der var foreslået af den zionistiske organisation, var den eneste der i det lange løb ville bringe fred og på samme tid transformere jødisk energi ind i en konstruktiv styrke i stedet for at blive forødt i destruktive tendenser og bitterhed." ¹²²

Faktisk var en af grundene til, at zionisterne hadede Bolshevikkerne så meget, at de sidste foretrak tilbagetrækning fra den imperialistiske krig, fred uden annektioner og national selvbestemmelse, hvad der ville gøre det umuligt for zionisterne at tage Palæstina fra araberne.¹²³

På tidspunktet for Balfour-deklarationens fremkomst var alle essentielle dele af den zionistiske ideologi dannet, inklusive dens strategi og endog mange taktiske ledetråde. Mod krigens slutning var alt, hvad der stod tilbage for de britiske imperialister og deres zionistiske allierede at føre deres planer igennem. Sejrherrerne ligo garanterede mandatet til briterne og den zionistiske organisation ubegrænset økonomisk udbytning. Den massive strøm af privat jødisk kapital begyndte, og blev profitabelt investeret.¹²⁴ Zionisterne fordrev araberne fra arbejdsmarkedet. ¹²⁵ Der kunne ikke smedes nogen klassealliance mellem arabiske arbejdere og bønder af samme grund, som de oprindelige hvide nybyggere i Nordamerika nægtede at alliere sig med de indfødte amerikanere. Hver gang de arabiske masser rejste sig i protest eller oprør, i 1920-21, 1929, 1933 og 1935-39, stod den privilegerede jødiske arbejderklasse på imperialisternes side.

Den zionistiske historie i den arabiske verden var allerede forudbestemt, skønt det zionistiske lederskab i den britiske mandatperiode måtte vente indtil 1948, før Herzl's vision til fulde blev opfyldt.

NOTER

- 1 T. Herzl, The Complete Diaries of Theodore Herzl (New York: Herzl Press and Thomas Yoseloff, 1960), III, pp. 1194.
- 2 Ludwig Lewisohn (ed.), Theodore Herzl (Cleveland: World Pub. Co, 1955), p. 252.
- 3 Ibid., p. 274.
- 4 Ibid., p. 284.
- 5 Ibid., p. 258.
- 6 Arthur Hertzberg (ed.) The Zionist Idea (NY: Antheneum and the Jewish Pub. Soc. of America, 1969), p. 203.
- 7 Lewisohn (ed.), op. cit., p. 55; Lotta Levensohn, Outline of Zionist History (NY: Scopus Pub. Co, 1941), p. 31.
- 8 I sine såkaldte "radikale dage", havde Hess rent faktisk udgivet en bog The European Triarchy (1841) som argumenterer for en alliance mellem England, Frankrig og Tyskland med formålet at "civilisere" verden. Se Moses Hess, Rome And Jerusalem (NY: Bloch Pub. Co, "The Jewish Book Concern", 1918 and 1945), pp. 20-21.
- 9 Ibid., pp. 129-30. Hess gav udtryk for sin imperialistiske tankegang i sætninger som: "Men civilisationens soldater, franskmændene, fortrænger efterhånden barbarerne" i kommentarer til Frankrigs imperialistiske politik. Ibid., p. 68.
- 10 Arthur Hertzberg (ed.), op. cit., pp. 621-52.
- 11 Quoted in Hess, p. 133.
- 12 Ibid. 135-6.
- 13 Hess, op. cit., pp. 227-9.
- 14 Ibid., p. 139.
- 15 Ibid., p. 154.
- 16 Leonard Stein, The Balfour Declaration (NY: Simon and Schuster, 1961), p. 11.
- 17 Hess, p. 148.
- 18 Ibid., pp. 132 og 142.
- 19 Ibid., p. 150.
- 20 Ibid., p. 227.
- 21 Ibid., p. 154.
- 22 Eg., Ibid., p. 133, n. 9. Ønsket om, at overføre østeuropæiske jøder til Palæstina fremførtes med stor kraft som et motiv for den vestlige middelklasse zionisme i tiden omkring slutningen af det 19. årh. med den store jødiske udvandring fra det russiske imperium.
- 23 Ibid., p. 146.
- 24 Ibid., pp. 153-54.
- 25 Ibid., p. 199.
- 26 Ibid., pp. 162 ff.
- 27 Ibid., pp. 35, 50, 127 og 111.

- 28 Hertzberg, p. 104.
- 29 Ibid., pp. 109-11.
- 30 Ibid., p. 32.
- 31 Lewisohn, pp. 254-5.
- 32 Ibid., pp. 238 og 244.
- 33 Ibid., p. 298.
- 34 Ibid., pp. 250 og 247.
- 35 Ibid., p. 253.
- 36 Ibid., pp. 284.
- 37 Ibid., pp. 242-3.
- 39 Ibid., p. 256.
- 40 Ibid., p. 284.
- 41 Ibid., p. 252.
- 42 Ibid., pp. 292-4.
- 43 Ibid., pp. 264-8.
- 44 Ibid., p. 272.
- 45 Ibid., p. 286.
- 46 Ibid., p. 302.
- 47 Ibid., p. 244.
- 48 Ibid., pp. 260-1, og 264 og 282.
- 49 Ibid., pp. 252-3.
- 50 Det er betegnende, at Herzl's klassikere konverterede Adolf Eichmann "øjeblikkeligt og for evigt til zionismen". Om dette og den måde, hvorpå zionisterne og det jødiske storborgerskab samarbejdede med Eichmann mod de jødiske masser, se Hannah Arendt, "Eichmann in Jerusalem" (NY: Viking Press, 1963), pp. 36-7 og generelt.
- 51 "Zionisme" i Lewisohn, pp. 324-5. Leo Pinsker's "Auto-Emancipation" (1882) er ikke nær så vigtig som Hess's og Herzl's arbejder. Hans løsning var den samme: at rydde verden for de besværlige østlige jøder, Palæstina skulle koloniseres, ledelsen skulle være i hænderne på det jødiske storborgerskab (vore største og bedste kræfter - mænd fra finans-, viden-skabs-, og forretningsverdenen, statsmænd og forlæggere, som gennem de rette zionistiske kanaler og med opnåelse af støtte fra de vestlige regeringer ville danne en koloni. Hertzberg, pp. 196-7.) Hans racisme var særdeles lammende, idet han talte om "det udvalgte folk"; "der i modsætning til negrene tilhørte en avanceret race...", Ibid. p. 187.
- 52 Lewisohn, p. 70.
- 53 Hertzberg, p. 229.
- 54 Hannah Arendt, "Zionism Reconsidered" i Michael Selzer (ed.), "Zionism Reconsidered" (NY: Macmillan, 1970), p. 236.
- 55 Avnery, p. 51.
- 56 Diaries, I, p. 126, se også I, 115-20 og II, 438.
- 57 Ibid., p. 343.

- 58 Citeret i Peter Buch, *Burning Issues of the Mideast Crisis* (NY: Merit Pub., n.d.), p. 9.
- 59 Lewisohn, p. 330.
- 60 Diaries, III, p. 1179.
- 61 Se ovenfor, p. 86 efter nogle af Herzl's korrespondancer med Rhodes.
- 62 Diaries, III, pp. 1193-4.
- 63 Ibid., p. 1023.
- 64 Ibid., IV, pp. 1360-3.
- 65 Ibid., pp. 1368-9.
- 66 Ibid., pp. 1366-7.
- 67 Ibid., p. 1473.
- 68 Således lovede Herzl, at et erobret Palæstina ville forblive i den britiske indflydelsessfære. Ibid., p. 1474.
- 69 Ibid., p. 1309.
- 70 A. Chouraqui, Theodore Herzl, ed. du Seuil, Paris, 1960, pp. 310-1; som er citeret hos Lobel, "Palestine and the Jews," i Ahmad El Kodsý og Eli Lobel "The Arab World and Israel (NY: Monthly Review Press, 1970), p. 116.
- 71 Joseph Adler, *The Herzl Paradox* (NY: Hadrian Press and Herzl Press, 1962), p. 33.
- 72 Thus Hertzberg, p. 240 og Lewisohn, p. 319.
- 73 Hertzberg, pp. 48-9.
- 74 Diaries, IV, p. 1535.
- 75 Lewisohn, p. 81.
- 76 Ibid., p. 340.
- 77 Lobel, p. 115.
- 78 Hertzberg, p. 59.
- 79 Ibid., p. 41.
- 80 Ibid., pp. 159-60.
- 81 Ibid., pp. 167-8; se også 172-4.
- 82 Hans Kohn, "Zion and the Jewish National Idea", i Selzer, p. 182.
- 83 Bortset fra mænd som Laharanne (tidligere citeret), omfattede de tidlige præ-zionistiske fortalere for jødisk kolonisation i Palæstina Lord Palmerston og Lord Shaftesbury i 1840, og mange britiske entusiaster, så som Sir Laurence Oliphant. Se f. eks. Levensohn, p. 62; Uri Avnery, "Israel without Zionists" (London: Macmillan, 1968), pp. 56-57; Alan Taylor, "Zionism and Jewish History", "Journal of Palestine Studies, I, 2 (Winter 1972), pp. 38-39.
- 84 Isaac Deutscher, *The non Jewish Jew and Other Essays* (London: Oxford University Press, 1968), pp. 61 og 66-7.
- 85 Om den ekstreme fjendtlighed mellem "der Bund" og zionisterne, se Richard J. H. Gottheil, *Zionism* (Philadelphia: Jewish Publication Society of America, 1914), pp. 172-6.

INDHOLDSFORTEGNELSE

DEN ZIONISTISKE IDEOLOGIS KLASSEMÆSSIGE BAGGRUND

- s.5 Den zionistiske ideologis overture
- s.6 Herzl's forgængere
- s.7 Zionismen som reaktionær politisk ideologi
- s.9 Formuleringen af den zionistiske ideologis
praktiske politiske indhold
- s.9 Hertzl
- s.11 Den zionistiske politik
- s.12 Tyskland og zionismen
- s.13 Det engelske imperium og zionismen
- s.13 Zionistisk stat i Uganda eller Palæstina?
- s.14 Zionismen og revolutionen i Østeuropa
- s.20 Zionismen og imperialismen
- s.21 Balfour-deklarationen
- s.23 Noter

UDGIVET AF:

PALÆSTINAKOMITEEN
RÅDHUSSTRÆDE 13, 3.
1466 KØBENHAVN K.

POSTBOX 2065
KØBENHAVN K.

KONTORTID:

TIRSDAG KL. 18-19.

TLF. 11 05 42

GIRO 16 70 26

INDSAMLINGEN:

"UBETINGET STØTTE TIL PALÆSTINAS KAMP"
GIRO 21 90 54

PALÆSTINAKOMITEEN UDGIVER

EN MÅNEDSBULLETIN
FALASTIN BULLETIN OG
FALASTIN PIECER

ÅRSABONNEMENT KR. 30.-

DÆKKER PALÆSTINAKOMITEENS
UDGIVELSER SAMT ANDET MA-
TERIALE.

TIDLIGERE ER UDKOMMET:

FALASTIN PIECE NR:

- 1: ZIONISMEN I DANSKE SKOLEBØGER
- 2: ZIONISME, ANTI-SEMITISME, SOCIALISME
- 3: NEJ TIL KAPITULATION
- 4: USA's MELLEMLØSTENPOLITIK 1967-74

omslagets forside :
fra den amerikanske zionist organisations møde,
New York, 1939 .
omslagets bagside
fra opstanden i Jaffa, 1936 .

